

Затверджено
на засіданні кафедри історії держави і права
України і зарубіжних країн
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
« 5 » квітня 2024 року протокол № 8

ПОЛОЖЕННЯ
про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт
здобувачів вищої освіти

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ»

Виконання індивідуальної роботи дає можливість здобувачу вищої освіти закріпити й поглибити теоретичні і практичні знання, отримані в процесі вивчення курсу «Історія держави і права України», навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, інтерпретувати матеріали періодичної літератури, аналізувати навчальну та наукову літературу, отримати навички науково-дослідницької роботи.

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Історія держави і права України» здійснюється шляхом виконання одного або декількох видів індивідуальних творчих або науково-дослідницьких завдань (ІНДЗ), які обираються здобувачем вищої освіти з урахуванням його творчих можливостей, навчальних здобутків та інтересів за узгодженням із викладачем, який читає лекції або веде семінарські заняття, чи за його рекомендацією.

Науковий керівник надає консультації, забезпечує контроль за якістю виконання завдання та оцінює роботу. Індивідуальні завдання мають бути завершені, подані викладачеві та (за необхідності) захищені до закінчення навчального курсу.

За результатами виконання індивідуальної роботи студент/курсант максимально може отримати 10 балів.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Історія держави і права України» передбачає такі основні види творчих та науково-дослідницьких завдань:

- виступ із науковою доповіддю;
- написання реферату;
- анотування прочитаної додаткової літератури з курсу;
- написання есе;
- складання термінологічного словника;
- розробка схем, таблиць;
- створення презентацій;
- опублікування наукової статті;

– опублікування тез доповіді на науковій чи науково-практичній конференції.

Рішенням кафедри та/або за ініціативою здобувача вищої освіти можуть бути передбачені й інші види творчих та науково-дослідницьких завдань.

Зміст індивідуальної роботи визначається навчальною програмою, робочим навчальним планом, методичними матеріалами, індивідуальними завданнями та порадами викладача, якій здійснює керівництво індивідуальною роботою здобувача вищої освіти.

Організацію, контроль та оцінку якості виконання індивідуальної роботи здійснює науковий керівник здобувача вищої освіти.

Формами контролю за якістю індивідуальної роботи є її надіслання для перевірки викладачу, презентація індивідуальної роботи академічній групі, доведення її до відома групи під час заняття тощо.

Здобувач вищої освіти має виконати та належним чином оформити індивідуальну роботу не пізніше ніж за 15 днів до початку сесії, в яку вноситься іспит (залік).

Підсумковий бал за індивідуальну роботу повідомляється безпосередньо після її презентації (захисту) або на останньому занятті чи доводиться до відома здобувача вищої освіти будь-яким іншим зручним способом за домовленістю між студентом/курсантом та науковим керівником.

Перевірка індивідуальної роботи здійснюється викладачем у встановлений термін. Кожний здобувач вищої освіти самостійно за погодженням із викладачем обирає тему і завдання для індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота охоплює всі теми навчальної дисципліни «Історія держави і права України».

ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Наукова доповідь

Наукова доповідь – це вид індивідуальної роботи, в якій здобувач вищої освіти здійснює розгорнутий виклад певної наукової проблеми (теми, питання) у письмовому вигляді. На основі узагальнення наукових даних здобувачем вищої освіти викладаються результати проведеного під керівництвом наукового керівника ґрунтовного наукового дослідження державно-правових явищ в їх історичному розвитку за певною темою.

У ході дослідження є необхідним ґрунтовне вивчення історико-правових документів, архівних матеріалів та спеціальної історичної літератури.

Посилання на використані джерела є обов'язковим.

При обранні напрямку науково-дослідної роботи, слід врахувати, що її тема повинна бути:

- а) актуальною;
- б) як правило, перспективною для подальшого продовження роботи в цьому напрямку у студентському науковому товаристві;
- в) достатньо забезпеченою відповідним первинним матеріалом;
- г) цікавою для дослідника, що стимулює пошукову ініціативу.

Рекомендується намітити план та етапи основних заходів роботи над обраною темою.

Вони, як правило, передбачають:

- обґрунтування теми, вибір об'єкта і визначення мети дослідження;
- добір і аналіз наукової літератури з обраної теми;
- складання плану та структури роботи, розробку програми і методики дослідження;
- використання інформації міжнародної мережі Internet та інших джерел;
- проведення дослідження та узагальнення його результатів, формування висновків;
- оформлення наукової роботи;
- рецензування роботи, презентацію (захист) одержаних результатів.

Бажано, щоб структура доповіді складалася з таких головних елементів:

- вступ (обґрунтування актуальності дослідження і постановка його мети та завдання);
- висвітлення стану наукової розробленості проблеми, узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел;
- виклад основного матеріалу, який відображає думки автора щодо найбільш правильного вирішення проблемного питання, та наведення відповідних аргументів на підтримку своєї позиції.
- висновки.

Обсяг наукової доповіді: 10-15 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman, 14 кегль, інтервал 1,5, поля: ліве – 2 см, праве – 2 см, верхнє та нижнє – 2 см). Робота має подаватись пронумерованою в електронному (за домовленістю-паперовому) вигляді і повинна мати: 1) титульний лист; 2) план роботи; 3) основний текст роботи, що складається з елементів, зазначених вище, із виділенням відповідних структурних частин (вступ, розділи, параграфи, висновки тощо); 4) перелік використаних джерел.

Реферат

Реферат з навчальної дисципліни «Історія держави і права України» передбачає самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти конкретної історико-правової проблеми (теми, питання).

Тему реферату необхідно узгодити із викладачем, який і має бути науковим керівником. Після обрання теми реферату, слід відшукати необхідні джерела.

Далі, залежно від наявного матеріалу, рекомендується скласти план реферату, згідно з яким буде викладено зміст розглянутої проблеми.

Реферат потребує належного оформлення згідно з існуючими стандартами. Він починається з титульної сторінки. Титульний аркуш оформлюється за єдиними стандартами і має містити наступні елементи: найменування навчального закладу, вказівка на форму індивідуальної роботи; найменування навчальної дисципліни; тему індивідуальної роботи; прізвище та ініціали автора; курс та номер його групи; посаду та прізвище викладача, якому робота здається на перевірку; місто та рік виконання роботи.

Сторінки реферату необхідно пронумерувати в верхній частині аркуша. Нумерація сторінок повинна бути суцільною по всій роботі. Першою сторінкою є титульний лист (на ньому нумерація не зазначається).

Структура реферату:

- титульна сторінка;
- план;
- вступ;
- основна частина (розділи, пункти);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожне питання роботи повинно розпочинатися з нової сторінки. Список джерел оформлюється відповідно до бібліографічних стандартів.

У тексті реферату повинна бути чітко визначена думка автора, його ставлення до розглянутого питання, пропозиції щодо розв'язання означеної проблеми..

Орієнтовний обсяг реферату – до 10 сторінок друкованого тексту формату А4. Поля – на лівому та правому боці, зверху, знизу – 20 мм. Шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5.

Надання реферату, викладеного з помилками, неграмотно, неакуратно, без полів, нерозбірливим для читання почерком (якщо він готувався рукописно) чи з неприпустимими скороченнями слів тягне за собою його повернення для доопрацювання.

Реферат повинен містити дату (число, місяць та рік фактичної підготовки роботи).

Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу

Індивідуальна робота у формі **анотування** передбачає узагальнений короткий аналіз джерел. Анотуванню притаманні лаконічність й чіткість формулювань. Предметом анотування можуть бути статті, монографія,

навчальний посібник, підручник, окремий текстовий фрагмент пам'ятки права, які дозволяють виявити, вивчити й проаналізувати історіографічну базу тієї чи іншої проблеми.

Зміст анотації передбачає наведення бібліографічного опису анованого джерела та стислу характеристику його змісту (можливе виділення головної ідеї або виділення ключових положень).

Структура анотації визначається самостійно здобувачем вищої освіти, а за необхідності – за рекомендацією викладача. Обсяг анотації одного джерела – до 3-х сторінок. Якщо анотується монографія, підручник тощо – до 5 сторінок. Орієнтовний обсяг анотації, як правило, залежить від виду джерела, що анотується.

Робота представляється в електронному вигляді (шрифт Times New Roman, 14 кегль, інтервал 1,5, поля: ліве, праве, верхнє та нижнє – 2 см).

Анотація має містити не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію студента/курсанта з приводу анованої інформації.

Анотація має містити вступ, в якому здобувач вищої освіти вказує на причини обрання ним відповідної теми, джерела, робіт конкретних авторів, обґрунтовує актуальність вибраної теми, окреслює мету індивідуальної роботи. Крім того, анотація має містити висновки, в яких студент/курсант має висловити своє ставлення до думки автора, роз'яснити свою позицію.

Есе

Есе - текст невеликого обсягу, у якому автор чи авторка виражає особисті думки, погляди, враження та міркування з проблемного питання з курсу «Історія держави і права України».

Есе не має містити нічого зайвого, має нести лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора, відрізняється чіткою композиційною побудовою, має бути логічним за структурою. Текст має містити переконливе аргументування порушеної проблеми.

Головний акцент в есе робиться на формулюванні власної оцінки та ставлення до певного історико-правового явища, процесу, проблеми, питання тощо.

Незважаючи на довільність форми, слід звернути увагу, що висновки, які робляться здобувачем вищої освіти, мають бути аргументовані. Посилання на використані джерела в тексті необхідні лише в разі цитування інших творів або прямого запозичення певних висловів чи ідей.

Обов'язковим є список використаних джерел наприкінці твору.

Тема есе узгоджується з викладачем-науковим керівником, оформлюється у вигляді письмової роботи обсягом до 5 сторінок (шрифт Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5, поля: ліве, праве, верхнє та нижнє – 2,0 см), подається на кафедру в електронному вигляді.

Термінологічний словник

Термінологічний словник з навчальної дисципліни «Історія держави і права України» має містити систему історико-правових визначень, понять, термінів.

Словник, підготовлений студентом/курсантом, має містити не менше 10 термінів. Загальна тематика для складання термінологічних словників визначається програмою навчальної дисципліни «Історія держави і права України».

Конкретний обсяг термінів, тема та форма подання результатів визначається науковим керівником.

При підготовці словника необхідно використовувати вітчизняну та зарубіжну історико-правову літературу за обраною темою, відповідні довідникові видання.

Схеми, таблиці

Така форма індивідуальної роботи, як розробка схем і таблиць, сприяє опануванню базових знань з дисципліни «Історія держави і права України», оскільки графічна схема або таблиця дає можливість розбити складне питання на кілька пунктів, подати їх в умовній формі з метою зосередити увагу студентів/курсантів на суті проблеми та охопити всі зазначені моменти в цілому.

Робота над схемами, таблицями виконується в такій послідовності: аналіз питання, систематизація матеріалу і, на її основі, розробка схеми, таблиці.

Схеми, таблиці оформлюються письмово, обсяг роботи визначається складністю завдання. Надається в електронному вигляді або паперовому за погодженням із викладачем. Індивідуальна робота може бути представлена у вигляді презентації, яка значно підвищує ілюстративність.

Презентація

За допомогою програми Microsoft PowerPoint або іншої (за вибором здобувача вищої освіти) готується презентація однієї з тем навчальної дисципліни «Історія держави і права України»,

Основною вимогою є динамічність презентації, тобто на екрані має бути не статичний текст законодавства, а рухомі об'єкти, які відтворюють зв'язки та динаміку тієї чи іншої теми, обраної для презентування.

Презентація теми, що вивчається, має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.

Презентація може бути самостійним видом роботи або поєднуватися з іншим видом індивідуальної роботи, що значно підвищує її інформативність.

Наукова стаття

Наукова стаття – це логічно завершене, ґрунтовне дослідження найбільш актуальної історико-правової проблеми питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни «Історія держави і права України».

Тема статті обирається здобувачем вищої освіти за погодженням з науковим керівником. Допускається написання наукової статті у співавторстві з науковим керівником.

Стаття повинна мати науковий стиль викладу. Змістовно їй мають бути притаманні точність, логічність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, завершеність матеріалу та його високий науковий рівень.

Структурні елементи статті мають відповідати вимогам видання, до якого вона подається. Переважно такими структурними складовими є: 1) постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями (необхідно розкрити сутність і стан наукової проблеми у загальному вигляді, її теоретичну та (або) практичну значущість, кореляцію із основними науковими чи практичними завданнями; обґрунтувати актуальність дослідження та його важливість для подальшого розвитку відповідної галузі права (теорії або практики)); 2) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання порушеної проблеми та на які спирається автор; виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячено статтю (стисло, критично та у певній логічній послідовності необхідно проаналізувати основні положення останніх досліджень і публікацій, що безпосередньо стосуються окресленої проблеми, виділити нерозв'язані частини загальної проблематики, яким приурочено статтю); 3) мета дослідження (необхідно висловити основну ідею публікації, яка має суттєво відрізнитися від сучасних уявлень про проблему, доповнювати чи поглиблювати уже відомі підходи; звернути увагу на введення до наукового обігу нових наукових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення вже відомих раніше, проте недостатньо вивчених; мета дослідження має впливати з постановки проблеми й аналізу останніх досліджень і публікацій, у ній повинно бути чітко визначено кінцевий науковий результат, вказано, на яких наукових передумовах ґрунтується, чим і як досягається (із залученням яких, зокрема, наукових гіпотез, ідей, явищ, законів)); 4) виклад матеріалу дослідження та його основні результати (необхідно висвітлити: основні положення та результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, виявлені закономірності, зв'язки, тенденції, методика отримання й аналіз фактичного матеріалу, особистий внесок автора у досягнення і реалізацію висновків); 5) висновки (найбільш важливі результати дослідження, які містять наукову новизну і мають теоретичне та (або) практичне значення) (повинні мати форму синтезу накопиченої в основній частині статті наукової інформації, тобто послідовний, чіткий, логічний виклад отриманих

автором особисто відповідно до поставленої мети найбільш вагомих результатів проведеного дослідження, що містять наукову новизну і мають доктринальне та (або) прикладне значення).

При оформленні статті необхідно враховувати вимоги, що висуваються видавництвом, до якого вона буде надіслана.

Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції

Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції – це лаконічно сформульовані головні думки, ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив (бажає виступити) на конференції.

Тези доповіді можна будувати, наприклад, як міні-статтю, в якій висвітлюється одне проблемне питання.

Структурно вони складаються із вступу, актуальності, змістовної складової та висновків.

Крім того, в тезах можна підняти декілька питань, кожне з яких відповідно до абзацного поділення оформити тезово із зазначеною вище структурною побудовою (вступ, актуальність, зміст, висновок). Кожна теза повинна містити закінчену думку, яка зрозуміла читачу.

Тема тез доповідей на конференції обирається здобувачем вищої освіти за погодженням з науковим керівником.

Тези оформлюються відповідно до вимог, які висуваються організаторами конференції чи видавництвом.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Вид індивідуальної роботи	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Наукова доповідь	Мах 10	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, історико-правові джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота

		містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, історико-правові документи. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, історико-правові акти. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.
	4	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на історико-правові документи. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до історико-правових документів. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до

		робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважає більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхнево. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та історико-правових джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).

Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу	Max 4	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Здобувач продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми історико-правових актів, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка здобувача щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Здобувач не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми історико-правових актів, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
Есе	Max 6	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із історико-правових джерел, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	4	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Термінологічний словник	3	Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою навчальної дисципліни «Історія держави і права України», Підготовлений

		словник містить не менше 10 термінів. Здобувач вищої освіти спирався при підготовці словника на сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Схеми, таблиці	3	Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу відповідних історико-правових документів, опанування літературних джерел з навчальної дисципліни «Історія держави і права України». Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.
Презентація	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача вищої освіти іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни «Історія держави і права України». Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Наукова стаття	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни «Історія держави і права України». Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.